Journal of Buddhist Education and Research
JBER ISSN: 2586-9434 (Print) Vol.11 No.2 (April-June 2025)

Research Paper

ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

Digital Leadership of Administrators Affecting High Performance Organization of Schools Under Trang Primary Educational Service Area Office 1

กิตติเมธ จริตงาม[1], อรรครา ธรรมาธิกุล[2], วีระยุทธ ชาตะกาญจน์[3]และปราโมทย์ พรหมนิล[4]

[1,2,3,4]มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, นครศรีธรรมราช, ประเทศไทย

Kittimeth Jaritngam[1], Akara Thammathikul[2], Werayut Chatakan[3] and Pramote Phromnil[4]
[1,2,3]Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

✉: Kittimeth.7912@gmail.com
(Corresponding Email)

Received: 14 March 2024; Revised: 20 March 2025; Accepted 26 March 2025
© The Author(s) 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา และ 4) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บริหารสถานศึกษา และรองผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำนวน 130 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล รองลงมาคือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล 2. การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการมุ่งเน้นคุณภาพบุคลากร รองลงมาคือ การจัดโครงสร้างกระบวนการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการนำองค์กร 3. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 คือ การเป็นพลเมือง

ดิจิทัล และการเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล โดยส่งผลกันในทางบวกทุกด้าน 4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ปรากฏผล 4 ด้าน 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ผู้นำดิจิทัล ผู้บริหารต้องใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีวิเคราะห์แนวโน้มทางการศึกษา เพื่อกำหนดทิศทางองค์กรและขับเคลื่อนนโยบายดิจิทัลผ่านแพลตฟอร์มวิเคราะห์ข้อมูลและระบบติดตามผล 2) ด้านการเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล ส่งเสริมทักษะบุคลากรผ่านการอบรมและศึกษากรณีตัวอย่างระดับสากล นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับใช้ในการบริหารและการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน 3) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล สนับสนุนการพัฒนาทักษะดิจิทัลผ่านการฝึกอบรม การใช้เครื่องมือดิจิทัล และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ทันสมัย และสามารถทดลองใช้นวัตกรรมได้ 4) ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมและความรับผิดชอบ สร้างความตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยออนไลน์ และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมอย่างสร้างสรรค์ ช่วยให้สถานศึกษาปรับตัวสู่ยุคดิจิทัลและพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล, องค์กรสมรรถนะสูง, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to 1) examine the digital leadership of school administrators, 2) explore high-performance organizations in educational institutions, 3) analyze the impact of digital leadership on high-performance organizations in schools, and 4) propose guidelines for developing digital leadership to enhance high-performance organizations in educational institutions under Trang primary educational service area office 1. The sample group consisted of 130 people administrators and deputy administrators. Research instruments included a five-point Likert scale questionnaire and a structured interview. Data analysis involved frequency, percentage, mean, standard deviation, correlation coefficient, multiple regression analysis, and content analysis. The research findings revealed that: 1. The digital leadership of school administrators under Trang primary educational service area office 1 is at a very high level. When considering by side, it was found that the area with the highest average is digital citizenship, followed by creating a digital learning culture. And the lowest average aspect is digital professionalism. 2. The overall performance of high-performance organizations of educational institutions under Trang primary educational service area office 1 was at the highest level. The dimension with the highest average score was the emphasis on personnel quality, followed by the structural organizational process, while the organization's leadership had the lowest score. 3. The results of the analysis of digital leadership that affects the high-performance organization of educational institutions under Trang primary educational service area office 1 are digital citizenship and digital professionalism, which have positive effects on all aspects. 4. Guidelines for developing digital leadership that affects the high-performance organization of educational institutions under Trang primary educational service area office 1, consist of 4 aspects: 1) In terms of digital leadership vision, executives must use data and technology to analyze educational trends to set organizational direction and drive digital policies through data analytics platforms and tracking systems. 2) In terms of digital professionalism, promoting human resource skills through training and studying international case studies, applying technology and innovation in administration and teaching to develop sustainable educational quality. 3) In terms of building a digital learning culture, it supports the development of digital skills through training, the use of digital tools, and creating an environment conducive to flexible, modern learning and the ability to experiment with innovations.4) In terms of digital citizenship, promote the ethical and responsible use of

technology, raise awareness of online safety, and support the use of technology for creative self-development and social development, helping educational institutions adapt to the digital age and develop effectively.

Keyword: Digital Leadership, High Performance Organization, administrators

1. บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจึงกำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เพื่อเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วย การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561-2580) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลของประเทศ ระยะ 20 ปีที่กำหนดทิศทางการขับเคลื่อนโดยใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล โดยมีเป้าหมายในภาพรวม คือ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเตรียมความพร้อมให้บุคลากรทุกกลุ่มมีความรู้ และทักษะที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในยุคดิจิทัล ปฏิรูปกระบวนทัศน์ การทำงานและการให้บริการของภาครัฐด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลให้การปฏิบัติงานเกิดความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561, หน้า 1) ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังที่กล่าวข้างต้น ภายใน องค์กร ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญคือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

สภาวการณ์โลกในปัจจุบันเปรียบเสมือนโลกในยุคดิจิทัล เป็นยุคที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อพฤติกรรมในการใช้ชีวิตรวมถึงการเรียนรู้ องค์กรที่สามารถปรับตัวและเตรียมความพร้อมเพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดได้เร็วเท่าไร ย่อมมีความได้เปรียบมากเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคดิจิทัลนี้ส่งผลในหลากหลายมิติโดยเฉพาะในมิติขององค์กรการศึกษาซึ่งถือเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญต่อชาติ “เพราะการศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ” ได้รับผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเช่นเดียวกันกลายเป็นแรงผลักดัน บังคับให้เกิดการปรับตัวและนำมาซึ่งเทคโนโลยีและนวัตกรรมรูปแบบการศึกษาใหม่ ๆ ที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองด้วยรูปแบบที่แตกต่าง สอดรับกับบริบทของแต่ละพื้นที่ทั่วโลก การเตรียมความพร้อมในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงผลักดันให้ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีศักยภาพในการบริหารการศึกษาและการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล รวมถึงภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ซึ่งถือเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรทางการศึกษาอันจะส่งผลให้นักเรียนมีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป (ปุณณิฐฐา มาเชค, 2565, 1) หรืออาจกล่าวได้ว่าภาวะผู้นำ เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการจูงใจบุคคลอื่นให้กระทำตามเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมายขององค์การและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในยุคดิจิทัลซึ่งถือเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนผ่าน ที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทและมีอิทธิพลต่อการพัฒนาองค์การเป็นอย่างมาก ภาวะผู้นำจึงมี การเปลี่ยนแปลงแนวคิดและรูปแบบมาอย่างต่อเนื่องตามสภาพแห่งการเปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคสมัย (ดาวรุ่งรรณ ถวิลการ, 2564, หน้า 75) ซึ่งหนึ่งในภาวะผู้นำที่ได้รับความสนใจ ตรงต่อความต้องการ และเหมาะสมกับโลกในยุคดิจิทัลซึ่งถือเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนผ่านที่ความเจริญก้าวหน้าทางด้าน เทคโนโลยีเข้ามามีอิทธิพลต่อการพัฒนาองค์กรเป็นอย่างมาก นั่นคือ ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล

ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่แสดงออกถึงการมีความรู้ ความเข้าใจในการใช้

เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารองค์การ มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำในการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรนำเทคโนโลยีมาบูรณาการในการสื่อสาร การสร้างสรรค์นวัตกรรม และการทำงานภายในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการศึกษา ในยุคดิจิทัลมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่หลากหลาย ผู้เรียนจะต้องใฝ่เรียนรู้ เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้ตนเอง ฝึกฝนการพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้สู่การสร้างสรรค์ผลงาน ผลิตภัณฑ์ หรือนวัตกรรมใหม่ มีความไวเชิงเทคโนโลยีและสามารถประยุกต์ใช้เพื่อสร้างรายได้ ในการดำรงชีวิตหรือการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ดาวรุวรรณ ถวิลการ, 2564, หน้า 48) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเข้ามาพัฒนาด้านการศึกษาขับเคลื่อน การพัฒนาการเรียนรู้และนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงต้องก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี เนื่องจากผู้บริหารเป็นกุญแจสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทั้งในทางปฏิบัติและวัฒนธรรมภายในโรงเรียน มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและบุคลากรให้ทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงและบรรลุเป้าหมายองค์การ (Sheninger, 2019) ดังนั้น ภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร หรือสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำดิจิทัลสูงก็จะได้เปรียบในการแข่งขันอันจะนำไปสู่ การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน (จันทนา แสนสุข, 2559)

ปัจจุบันยุคกระแสโลกาภิวัตน์ครอบคลุมทั่วโลกทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนำไปสู่การแข่งขันอย่างรุนแรงในทุกภาคส่วน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง ตลอดจนด้านการศึกษา บทบาทของ ผู้นำหน่วยงานทางการศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีผลกระทบอย่างรุนแรง ทั่วโลก ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบใน การพัฒนาองค์การตามกระแสแห่งอิทธิพลนั้นเพื่อความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน (ปรีชา ชาญ อินทรชิต, 2556 : 147) การพัฒนาองค์การทั้งหลายเหล่านี้จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องผลักดันตนเองให้เป็นองค์การที่ยึดยุทธศาสตร์เป็นสำคัญ และขับเคลื่อนโดยยุทธศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ทำให้องค์การต่าง ๆ ต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ ทั้งนี้องค์การต่าง ๆ ต้องพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่าง ๆ ทุกระดับ โดยจำแนกได้เป็น 3 ระดับ คือ ปัจจัยระดับโลก ระดับชาติ ระดับวิชาชีพ เพื่อมุ่งไปสู่การเป็นองค์การที่มีสมรรถนะสูง (HPO) (ศรีสมบัติ นวนพรัตน์สกุล, 2553 : 54)

องค์การที่มีสมรรถนะสูง (High performance organization) จึงกลายเป็นประเด็นที่มีการพูดถึงอย่างแพร่หลายมากขึ้น เนื่องจากสภาพแวดล้อมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทำให้มีการคาดการณ์ไว้ล่วงหน้านั้นยาก ดังนั้นการที่องค์การจะอยู่รอดได้ในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเช่นนี้ องค์การต้องมีการปรับปรุงพัฒนาด าเนินการให้ประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน การที่จะก้าวไปสู่องค์การที่มีสมรรถนะสูงได้นั้น องค์การแสวงหารูปแบบขององค์การที่มีความสามารถในการปรับตัวและ ต้องมีปัจจัยด้านภาวะผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีในองค์การ การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (ธนัชพร โมราวงษ์, 2555 : 264) เป้าหมายสูงสุดของทุกองค์การ คือการเป็น “องค์การที่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน” มีผลการดำเนินงานที่ดีเลิศเหนือคู่แข่ง มีภาพลักษณ์ที่ดีเป็นที่ยอมรับของสังคม มีความ คล่องตัวและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทุกสถานการณ์แม้ว่าจะมีปัญหาอุปสรรค

ใด ๆ มากระทบทั้งภายในและภายนอกองค์การ บุคลากรมีขีดความสามารถสูงมีความรักและผูกพันกับองค์การที่สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นในองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารในทุกองค์การทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมี ความมุ่งหวังที่จะพัฒนาองค์การของตนให้เป็นองค์การที่มีสมรรถนะสูง (ภาวนา กิตติวิมลชัย, 2558 : 7) ซึ่งแนวทางการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงนั้นจะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำดิจิทัลเป็นสิ่งสำคัญที่กระตุ้นและสร้างบรรยากาศในการพัฒนาให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อขับเคลื่อนองค์กรสมรรถนะสูงให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งรับผิดชอบการจัดการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่ 5 อำเภอ คือ อำเภอเมืองตรัง อำเภอย่านตาขาว อำเภอปะเหลียน อำเภอนาโยง และอำเภอหาดสำราญ จากกลยุทธ์เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ปีงบประมาณ 2567 มีดังนี้ 1) ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นคงและความปลอดภัย 2) เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียน 3) ยกระดับคุณภาพการศึกษา ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 4) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ,2567)

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นและเป็นตัวขับเคลื่อนการบริหารจัดการเพื่อให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือ ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล ถ้าขาดคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล สถานศึกษาก็ยากจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้อง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อความสำเร็จของการปฏิบัติงานในสถานศึกษา เพื่อยกระดับสถานศึกษาให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูงอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษา ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถทำให้ได้องค์ความรู้ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารและองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาและส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และใช้ในการวางแผนในการพัฒนาองค์กรเพื่อยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

2. เพื่อศึกษาองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้น 194 คน กลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 194 คน ได้มาโดยการใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, 608-610) แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random Sampling) และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 130 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

2. นำเสนอแบบสอบถามที่สอดคล้องกับตัวแปรต้นและตัวแปรตามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ โดยหาความสอดคล้องร่วม อยู่ระหว่าง 0.60-1.00

3. ปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ หลังจากนั้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องอีกครั้ง

4. นำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้ (try out) กับบุคคลที่ไม่ได้กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ จำนวน 30 คน

5. นำผลจากการทดลองใช้มาวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) และมีค่าความเชื่อมั่น ที่ .80 ขึ้นไป

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นและสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การสร้างและหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

2. นำเสนอแบบสัมภาษณ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ที่สร้างจากตัวแปรที่ศึกษาและสังเคราะห์คุณสมบัติและองค์ประกอบ

3. ปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ หลังจากนั้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องอีกครั้ง

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. บันทึกเสนอให้สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางระบบ AMSS ของแต่ละโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 130 ชุด และขอความกรุณาผู้ตอบแบบสอบถามสแกนคิวอาร์โค้ดตอบแบบสอบถาม ส่งกลับคืนมายังผู้วิจัย ภายในเวลาที่กำหนด

3. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม แล้วตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์

4. นำข้อมูลมาลงคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

5. วิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมานำเสนอตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยเพื่อศึกษาค้นคว้าต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ให้ค่าน้ำหนักคะแนน ตามเกณฑ์ที่กำหนดบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์

2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามและการแปรความหมายของคะแนนกำหนด โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าสถิติแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

ตอนที่ 2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่ามาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ จากนั้นนำไปบันทึกและวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาแปลความหมายรายข้อรายประเด็น และความหมายในภาพรวม โดยเรียงจากพฤติกรรมที่เกิดขึ้นบ่อยมากไปจนถึงไม่เคยเลย

ตอนที่ 3 นำข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่ามาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ จากนั้นนำไปบันทึกและวิเคราะห์ค่า คะแนนเฉลี่ย($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาแปลความหมายรายข้อ รายด้าน และความหมายในภาพรวม

3. นำข้อมูลที่ได้มาแปลความหมายของระดับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดย

ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment coefficient of Correlation) ที่คำนวณได้มาแปลผลในรูปแบบของความสัมพันธ์

4. วิเคราะห์ความคิดเห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

5. วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 และข้อเสนอแนะโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปประเด็นสำคัญ และนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

4. ผลการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล รองลงมาคือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ผู้นำดิจิทัล โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า มุ่งสู่เป้าหมายและผลลัพธ์ที่เป็นไปตามวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาสร้างแรงจูงใจ สนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สร้างวิสัยทัศน์ดิจิทัลเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ข้อมูลและการรวบรวมทรัพยากร

1.2 ด้านการเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า สนับสนุนการใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาสนับสนุนการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีความชำนาญในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล

1.3 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการสอนและการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับยุคดิจิทัล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการใช้งานดิจิทัลอย่างเต็มที่

1.4 ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า เสริมสร้างความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลด้วยวิธีที่มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาส่งเสริมความเสมอภาคในสังคมดิจิทัล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ตระหนักถึงสิทธิและการเข้าถึงเทคโนโลยีของทุกคน

2. การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการมุ่งเน้นคุณภาพบุคลากร รองลงมาคือ การจัดโครงสร้างกระบวนการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการนำองค์กร เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

2.1 ด้านการนำองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จูงใจและส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามเป้าหมายขององค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาสร้างสรรค์และพัฒนาวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ บริหารเชิงรุกและการจัดระบบการกำกับติดตามผลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการประเมินผลงาน การบริหารความเสี่ยง และการกำกับดูแลตนเองอย่างเป็นระบบ

2.2 ด้านการมุ่งเน้นยุทธศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เชื่อมโยงการจัดการทรัพยากรและนวัตกรรมในการศึกษาอย่างบูรณาการ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาตั้งเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการพัฒนาบุคลากรในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ พัฒนาและปรับปรุงองค์กรการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผ่านการจัดการทรัพยากร การพัฒนาบุคลากร และการประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

2.3 ด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เห็นคุณค่าในความแตกต่างของแต่ละบุคคลในองค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาสามารถปรับเปลี่ยนความคิดให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นขั้นตอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง

2.4 ด้านการมุ่งเน้นคุณภาพบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วม มีเป้าหมายร่วมกัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ จัดทำแผนพัฒนาตนเอง การฝึกอบรม และการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ต่อเนื่อง

2.5 ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณธรรมให้เหมาะสมตามช่วงวัยและเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ให้ความสำคัญกับสุขภาวะทางกาย ใจ และจิตสังคม ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

2.6 ด้านการจัดโครงสร้างกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรให้ตรงกับพันธกิจและแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร รวมถึงตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาออกแบบระบบงานและการจัดวางบุคลากรในตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ กำหนดโครงสร้างที่ยืดหยุ่นและเน้นการบูรณาการการทำงาน จะช่วยให้บุคลากรทำงานได้อย่างมีประสิทธิผลและสร้างผลงานที่ดีให้แก่องค์กร

5. อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล รองลงมาคือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล สอดคล้องกับ ณัฏฐณิชา พรปทุมชัยกิจ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล และด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากเช่นกัน และสอดคล้องกับ เลอศักดิ์ ตามา (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเช่นกัน ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากผู้บริหารตระหนักถึงสิทธิและการเข้าถึงเทคโนโลยีของทุกคน ส่งเสริมความเสมอภาคในสังคมดิจิทัล มีมารยาทในการสื่อสารและใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม รู้จักเคารพกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดิจิทัล สร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลและการสื่อสารได้ตรงกับความต้องการ เสริมสร้างความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลด้วยวิธีที่มีประสิทธิภาพ

2. การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการมุ่งเน้นคุณภาพบุคลากร รองลงมาคือ การจัดโครงสร้างกระบวนการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการนำองค์กร สอดคล้องกับ สุภาพร โสภิณ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับ เป็นดังนี้ ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการปฏิบัติที่สูงสุด รองลงมาเป็นด้านการมุ่งเน้นคุณภาพบุคลากร ด้านการมุ่งเน้นยุทธศาสตร์ และด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และสอดคล้องกับ ธนกิต ยงยุทธ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาเพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์การสมรรถนะสูงของเรือนจำ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการพัฒนาเพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์การสมรรถนะสูง ภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สืบเนื่องมาจาก ผู้บริหารสร้างกลยุทธ์และกระบวนการเพื่อให้บุคลากรมีทักษะ ความรู้ สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดทิศทางที่ชัดเจนในการพัฒนาแต่ละบุคคล จัดทำแผนพัฒนาตนเอง การฝึกอบรม และการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ต่อเนื่อง ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีพื้นที่ในการแสดงศักยภาพของตน ให้คำปรึกษาแนวทางการพัฒนา และมอบโอกาสในการฝึกฝนทักษะในด้านต่าง ๆ

ต้องประกอบด้วยการสนับสนุนบรรยากาศในการทำงานที่ดี สร้างความร่วมมือระหว่างบุคลากรภายในและภายนอกองค์กร ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารในองค์กรอย่างเต็มรูปแบบ มีระบบประเมินความพึงพอใจของบุคลากร และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วม มีเป้าหมายร่วมกัน

3. ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 คือ คือ การเป็นพลเมืองดิจิทัล และการเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล โดยส่งผลกันในทางบวกทุกด้าน สอดคล้องกับ เอกรัตน์ เชื้อวังคำ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผลการศึกษาพบว่าภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มี 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การเป็นพลเมืองดิจิทัล ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัว คือ การรู้และใช้ดิจิทัล การสื่อสารดิจิทัล และจริยธรรมในการใช้ดิจิทัล 2) ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัลประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัว คือ ความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การบริหารจัดการเทคโนโลยีและการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ดิจิทัล และ 3 วิสัยทัศน์ดิจิทัล ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัว คือการสร้างวิสัยทัศน์ที่มุ่งดิจิทัล การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการสร้างวิสัยทัศน์ที่ส่งเสริมการพัฒนาและสร้างนวัตกรรม และสอดคล้องกับ ณัฐวุฒิ ธีรปรเมศวร์ วินัย ทองภูบาล และสมาน อัศวภูมิ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสภาพที่เป็นจริงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่ควรจะเป็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก คือ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ความเป็นมืออาชีพทางดิจิทัล และการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ท่าน ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านการมีวิสัยทัศน์ผู้นำดิจิทัล สอดคล้องกับ ณัฏฐณิชา พรปทุมชัยกิจ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร ผลการศึกษาพบว่า ผลการวิเคราะห์ขอเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร ด้านการมีวิสัยทัศน์ ควรกำหนดวิสัยทัศนที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง สอดคลองกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน ปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ใหทันต่อความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ รวมถึงเล็งเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีและนำมาพัฒนาองค์กร ทั้งนี้สืบเนื่องมาจาก ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีวิเคราะห์แนวโน้มทางการศึกษาเพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร โดยเน้นการใช้แพลตฟอร์มวิเคราะห์ข้อมูลและระบบติดตามผลเพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนนโยบายดิจิทัล

ด้านการเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล สอดคล้องกับ ธีรพจน์ แนบเนียน (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารภายในและภายนอกองค์กรหลายช่องทาง สร้างวัฒนธรรม

การทำงานและบรรยากาศขององค์กรให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างแพร่หลาย ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากผู้บริหารต้องเริ่มจากการเสริมทักษะบุคลากรผ่านการอบรมและการเรียนรู้จากกรณีศึกษาระดับสากล ควรนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการบริหารและการสอน ระบบวิเคราะห์ผลการเรียนที่มีประสิทธิภาพ ต้องส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีผ่านการทดลองและพัฒนาแนวคิดเชิงดิจิทัล ควรนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล สอดคล้องกับ มูฮำหมัดรุซลัน ลือบากะลูติง (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล มีข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาครูให้สามารถปรับตัวและเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูรุ่นเก่ากับครูรุ่นใหม่ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูควรมีการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านการผลิตและการพัฒนาเพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนให้ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจาก การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัลมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะดิจิทัลให้กับบุคลากรในองค์กร ผ่านการฝึกอบรม การใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสม และการสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นทุกที่ทุกเวลา ทั้งในรูปแบบออนไลน์และการเรียนรู้ร่วมกัน การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทดลองและการพัฒนาความรู้ดิจิทัลเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและทันสมัย

ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล สอดคล้องกับ ณัฏฐณิชา พรปทุมชัยกิจ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร ผลการศึกษาพบว่า ผลการวิเคราะห์ขอเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล ควรปรับตัวรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่เสมอ เป็นแบบอยางที่ดีในการนำสื่อดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน สร้างความตระหนักในการใชเทคโนโลยีอย่าง เหมาะสม พรอมทั้งสงเสริมใหบุคลากรและผูเรียนเปนพลเมืองในยุคดิจิทัล

ทั้งนี้สืบเนื่องมาจาก ผู้บริหารมุ่งเน้นการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบและจริยธรรม โดยการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยออนไลน์ การเคารพสิทธิผู้อื่นในโลกดิจิทัล และการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลอย่างปลอดภัย นอกจากนี้ยังสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ส่วนตัวและสังคม พร้อมส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นมิตรและสร้างสรรค์ในโลกออนไลน์

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล ด้านการเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล โดยการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาระหว่างโรงเรียนในเขตพื้นที่ ตลอดจนการมีเวทีให้ผู้บริหารและครูแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้จากกันและกันในด้านการใช้ดิจิทัลในการพัฒนาโรงเรียนและการเรียนการสอน

2. ควรพัฒนาการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา ด้านการนำองค์กรโดยผู้บริหาร

สถานศึกษาควรกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนสำหรับทั้งองค์กร เช่น การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาทักษะของนักเรียน และการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยต้องทำให้ทุกคนในองค์กรเข้าใจเป้าหมายและสามารถทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุผลสำเร็จ

3. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ควรใช้ผลจากการวิจัยเป็นสาระสนเทศในการส่งเสริม พัฒนางานวิชาการในสังกัด โดยจัดทำหลักสูตรอบรมสัมมนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาเพื่อจะได้นำความรู้ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งถัดไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ควรศึกษา สภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา การพัฒนาสถานศึกษา จุดเด่นหรือแนวปฏิบัติที่ดีที่จะส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาภาวะผู้นำเชิงเชิงดิจิทัลที่สามารถนำผลไปปรับใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาโดยใช้กลุ่มตัวอย่างนอกเหนือจากผู้บริหารสถานศึกษา และรองผู้บริหารสถานศึกษา เช่น ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ระดับต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

จันทนา แสนสุข. (2559). *ภาวะผู้นำ Leadership* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บริษัท ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.

ณัฏรณิชา พรปทุมชัยกิจ. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 15*(2), 50-64.

ดาวรุวรรณ ถวิลการ. (2564). *ภาวะผู้นำดิจิทัล* (พิมพ์ครั้งที่ 1). ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ธนัชพร โมราวงษ์. (2555). ปัจจัยทางจิตวิทยาองค์การที่มีอิทธิพลต่อการนำไปสู่องค์การแห่งความเป็นเลิศ : กรณีศึกษาโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางปู จังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย,* 253–264.

ปุณณิฐฐา มาเชค. (2565). *การบริหารองค์กรทางการศึกษาในยุคดิจิทัล (Administration of Educational Organization in Digital Era).* ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภาวนา กิตติวิมลชัย. (2558). คุณลักษณะและแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาสู่การเป็นองค์การสมรรถนะสูง. *การประชุมวิชาการระดับนานาชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.*

มูฮำหมัดรุซลัน ลือบากะลูติง. (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่. *ในการประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 13*.

เลอศักดิ์ ตามา. (2564). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22. วารสารรัชภาคย์, 15*(38), 224-240.

ศรีสมบัติ นวนพรัตน์สกุล. (2553). แนวทางการพัฒนาเพื่อเป็นองค์การสมรรถนะสูง: กรณีศึกษาคณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร. *ดุษฎีนิพนธ์เภสัชศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร*.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1. (2567). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ปีงบประมาณ 2567*. ตรัง: กลุ่มนโยบายและแผน.

สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *กรอบสมรรถนะดิจิทัล*.

สุภาพร โสภิณ. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).* มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Education and Psychological Measurement, 30*, 607-610.

Sheninger, E. (2019). *Digital leadership: Changing paradigms for changing time.* Newbury Park, CA: Sage Publications.